

SAVA

haja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravištvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60. — Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimi dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjaviti: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Naš državni zbor.

V zadnjem času se vedno pogosteje čuje tožba, da naš državni zbor, ki je, ali bi pravzaprav moral biti predstavitelj ljudske volje, ni več kos svoji nalogi. Osobito se to tarnanje čuje iz ust onih, katerim je ljudsko zastopstvo trn v peti in ki ne morejo preboleti, da jih je kolo časa potisnilo v stran ter jim ne preostaja drugega, kakor stati tudi res ob strani in bevskega na ljudsko zastopstvo, ki se shaja na dunajskem Francovem ringu.

Res napravi naš državni zbor vtis, da ni to, kar bi moral biti. Na eni strani dovoli vladi brez-pogojno vse, kar od nje zahteva, na drugi strani pa nima nikdar časa, da bi se bavil s stvarmi, ki bi prišle ljudstvu v korist. In tu smo takoj pri točki, katera je glavna zavora, da državni zbor ne funkcionira tako, kakor bi človek pričakoval. Časa mu ne dostaja!

Noben parlament na svetu se nima boriti s takimi težkočami kakor ravno naš avstrijski državni zbor. Sestavljen je iz zastopnikov osem narodnosti, ki se dele v nebroj strank, kar povzroča nemalo težkoč. V drugih državah skliče vlada parlament, kadar to zahtevajo dejanske razmere. Pri nas je to čisto drugače. Kakor hitro zboruje kak deželni zbor ali če se delegacije vrše, se parlament ali sploh ne skliče ali pa se ga pošlje na dopust. Vrhu tega pa skrbi vlada tudi za to, da so parlamentarne počitnice čim daljše, samo da skrajša zasedanje.

Vez med narodi in državo namreč nikjer ni tako rahla, kakor ravno v Avstriji. Avstrijskim narodom nedostaja čuta skupnosti ter smisla za resnične državne potrebe, ki sicer gotovo niso priljubljene, ali katerim se ni mogoče izogniti, dokler živimo v takem državnem ustroju. To pa porabi vlada kaj spretno, in ker ji je zakonodajno zastopstvo parlamenta nadležno, krajša kjer more čas zasedanja in vporablja kjer le more takozvane junktime. Ker parlament vladi ne dovoljuje potrebščin iz patriotizma ali navdušenja za državo, skuša

vlada to doseči s pritiskom. Tak junktim naprimer je bil med uradniško službeno pragmatiko in dovolitvijo novih davkov. Ker so se poslanci obotavljali dovoliti novih davkov, je vlada izjavila, da potem tudi ni misliti na službeno pragmatiko. Računala je torej na to, da bodo uradniki kot volilci pritisnili na poslance. In da se v tem ni motila, je pokazalo ravno zasedanje državnega zbora koncem minolega leta.

A dasiravno se je ravnokar dovolilo novih davkov, jih vlada rabi še več in zopet si je pomagala na ta način, da je vprašanje lokalnih železnic spojila z dovolitvijo novih davkov. Tako se godi z vsako državno potreščino. Vlada rabi več novincev; ker ve, da jih legalnim potom ne bo dobila, je pridržala vse dveletnike. Če hočete tedaj, da gredo vojaki po dveletnem službovanju domov, dovolite nove rekrute! Pri tem jo čisto nič ne moti dejstvo, da je pridržanje dveletnikov protizakonito. Tudi tu špekulira vlada pravilno. Volilstvo bo pritisnilo na poslance in vlada bo imela, kar hoče.

Na drugi strani pa se ni čuditi, da se ljudsko zastopstvo brani, dovoliti vladi vseprek, kar hoče. Kar se semtertja zahteva od naše vlade kot državna potreba, je večkrat naravnost v nasprotju z ljudskimi interesi in ima le namen, obdržati ali povečati naš dozdnevni prestiž. Ako zahteva na primer vlada povišanje rekrutnega kontingenta za ojačenje proti srbski meji, ali za stratežične železnice v Bosni polletno kar poldrug milijon, je lahko sama prepričana, da za take stvari ni dobiti ljudskih zastopnikov. Saj niso vsi poslanci slovenski klerikalci, ki brez pomisleka dovolijo vladi vse, kar hoče. V takih zadevah pa pridejo vladi na pomoč one stranke, ki, ali po naročilu ali pa vsled slabega umevanja političnega položaja, tirajo obstrukcijsko politiko. Komaj začne le peščica poslancev kake frakcije z obstrukcijo, že tarna vlada o nezmožnosti poslanske zbornice in na obzoru se prikaže paragraf 14. A bognedaj, da bi bila vladi obstrukcija neprijetna. Celó želi jo, da ima vzrok zaključiti zasedanje ter vladati tako brez

vsake kontrole. In tu se ujema taktika vlade naravnost čudovito s taktiko naših klerikalcev. Čim manj kontrole, tem večja zadovoljnost, čim več kontrole, tem večja nervoznost. Razlika je edina ta, da ubijajo naši klerikalci vsak poizkus kontrole s surovo silo, vlada pa žuga z razpustom zbornice in z vladanjem s pomočjo paragrafa 14.

Ta točka 14 pa vpliva naravnost demoralizujoče na poslance. Kaj koristi poslancu, če tudi glasuje proti ljudstvu naravnost škodljivim predlogom, ako ima zavest, da to itak nič ne pomaga, ker si bo vlada vse, kar hoče, dovolila s tem zloglasnim paragrafom. Na ta način se ubija v poslancih čut odgovornosti za državo in le na ta način so mogoče brezmišelnosti obstrukcije. Ko bi tega paragrafa ne bilo, bi zbornica poskušala zatreti obstrukcijo z vsemi sredstvi ter bi čas, ki ga sedaj potrat s poslušanjem dolgočasnih obstrukcijskih govorov, trompet, bobnov in zvoncev, lahko porabila v plodonosno delo in na vrsto bi prišle morda vendar enkrat tudi ljudske potrebe.

Da pa naša poslanska zbornica ni ravno tako slaba in brez vsakega vpliva, kakor se to obče sodi, je pokazala ravno minole dni, ko je raztegnila seje, in to tik pred prazniki, ter takoj po božiču zopet začela z delom. Ojunačila se je ter izvila grofu Stürgku iz rok orožje § 14. ter se obenem tudi postavila po robu gosposki zbornici v vprašanju osebne dohodnine. Celó leto je finančni odsek poslanske zbornice preresetaval povišanje osebne dohodnine in zbornica je to predlogo rešila v zmyslu sklepov finančnega odseka. Ker pa mora vsak sklep poslanske zbornice priti tudi v gosposko zbornico, se je le-ta postavila na stališče, da je predlogo poslanske zbornice predemokratična in da jo je treba izboljšati v korist bogatinov. Vrnila je torej popravljen predlogo zopet poslanski zbornici, a ta je vse dodatke razven enega odklonila ter obstala pri prvotnem sklepu. To pa je penzionirane gospode ministre v gosposki zbornici tako razjezilo, da so začeli z obstrukcijo in nočejo sklepati o tej vrnjeni predlogi. Očividno pa je, da bo poslanska zbornica izlahka

PODLISTEK.

Branislav Nušič:

Hatični greh.

Iz „Ramazanskih večerov“.

Približno petnajst do dvajset minut od mesta se razprostira lep gozd v bejskih vrtovih. Vrtovi so last samostana in vsakemu dostopna. Hladna senca, čista voda, ki izvira iz dveh studencev, za gozdom pa odprta poljana, odkoder pihlja svež zrak — zares, v poletju ne najdeš lepšega teferiča¹.

Če v vročem poletnem času pripekajo žgoči solnčni žarki na mesto in ko vročina vse omamlja, prihitijo mnogi tu sem, da se osvežijo in okrepcajo ob ledeno-mrzli vodi.

Ob petkih pa hodijo tja hanume². Revne in bogate, vse gredo in zdi se ti, da ni niti ena zaostala v mestu. Tu vidiš od ranega jutra dalje romati po mestnih ulicah cela krdela. Dekle nosijo za njim blazine, košarico z jestvinami, konvico za kavo in v kositreni škatljici zmleto kavo. Tudi ne manjka nožička, nekaj skodelic, kruha, sadja in vsega drugega, kar so si pripravile, zakaj kadar hanume tako opremljene zapuste mesto, se ne vrnejo pred akšamom³. Tak dan je teferič podoben vasi ali mestu. Že pol ure daleč slišiš ča-ču, smeh in vrišč.

Tam pod hrastom poleg gornjega studenca je razprostrta velika perzijska preproga. Ob kraju preproge leži nekaj blazin. Na teh sloni pušec žena mutesarif-paše¹, soproga sodnega predsednika in še dve, tri druge. Proč od preproge na travi pa so zaposlene dve, tri dekle; prva se igra z otročiči, druga kuha na mali pečici kavo, tretja pa streže damam z loukoum in suče cigarete.

Tam, čisto na koncu sedi na blazini žena bimbaše² in še dve hanumi. Nekaj važnega obravnavajo med seboj, v travi poleg njih plamti mala grmadica, nad katero veselo brenči konvica s kavo.

Ne daleč od teh sedi v večji družbi na slamnati preprogi žena kopalščnega sluga. Sredi te preproge leže nakupičeni kosi dveh sočnih melon. Žena drobi koščke meloninih luščin ter jih meče na Lifti-hanumo, ki sedi tu blizu s haremom Miftija³ na širokih blazinah.

Tam doli, kjer se je utaboril harem Sukri-paše, udarja na tamburino ciganka Mana. S hripavim glasom poje pesem o Sadiku, ki je ljubil Aïho in ko dospe do besed: „Ja sev, ja vasgen!“⁴ zavriškajo hanume navdušeno, ploskajo z rokami in ponavljajo v zboru te besede.

Poleg spodnjega studenca, na pobočju pod zelo debelim hrastom so razgrnjene široke, rdeče blazine. Tu sedi Meyram-hanuma, žena žendarmerskega poveljnika, dalje Čuhisar-hanuma, stotni-

kova soproga, Esna-hanuma, soproga bataljonskega pisarja in še dve, tri druge. Same mlade ženske, rdeče in bele kakor jabolkov cvet in razposajene, kakršna je pač mladost. Čebljajo o vsakovrstnih neumnostih, kakor pač mladina to ljubi.

Okoli tega studenca mrgoli kup otrok. Eni prinašajo vrče, da jih napolnijo s svežo vodo, drugi zopet donašajo prazne konvice za kavo, da jih izplakujejo, tretji prinašajo melone in jih polagajo v vlažno-mrzlo studenčno sipo, da bi se ohladile za hanume.

Med sedeži pa, kjer je ostalo še kaj prostora in trave, tekajo, skačejo in se igrajo otroci. Deklice so se prijele v kolo in prepevajo, vmes šumlja potoček in tamburin, ki ga udarja Mana, se ritmično oglašajo. Hanume pa brbljajo, se šalijo in si nagajajo. Brez prenehanja je slišati šaljive besede, smeh, brbljanje in vrišč.

Hitro mine čas in vse to bo trpelo do akšama. Le tam, na onem gričku počiva na lilabarvni blazini sama Hatiča-hanuma. Okoli nje hodi tiho in skrbno njena teta. Hatiča je bolna, zanjo ni več sredstva; blizu ji je osodepolni dan. Zato si je želela, da jo prineso na teferič, da vidi še enkrat ljudi... svoje prijateljice... in življenje in vrvenje na tem kraju, katero je nekdan tako ljubila.

Želela pa si je izrečno sedeti le na tem mestu in nikjer drugod, pod tem in nobenim drugim hrastom. Ko jo je teta sem spremila, je bil ta prostor že zaseden po haremu Aley-beja. Hatiča pa ni odnehala, zato se je morala podati uboga teta k ženi Aley-beja in jo prositi, da stori dobro

¹ Okrajni predstojnik.

² Major.

³ Višji duhovnik.

⁴ Ljubi me — ali zapusti me.

¹ Izlet.

² Žena.

³ Naš „Ave Marija“.

premagala trmoglavost gosposke zbornice, samo če ostane trdna ter se zave svojih dolžnosti, prvič napram volilcem in drugič napram državi.

V ozdravljenju naših parlamentarnih razmer torej ni treba drugega, kakor malo več časa na eni in več čuta odgovornosti na drugi strani. Kakor hitro se to izvrši, ne bo naš državni zbor več tako malouvaževan, ampak postal bo res to, kar bi moral biti: ljudsko zastopstvo.

Vodiška Johanca pred sodiščem.

Minolo soboto se je vršila pri deželnem sodišču v Ljubljani obravnava proti sleparki Ivani Jerovšek, ki je kot „čudežna Johanca“ z Vodice, tako žalostno zaslovela po vsej deželi.

Obtožnica, ki jo je dvignilo državno pravdnikstvo, pravi da je Ivana Jerovšek, rojena 4. decembra 1885 v Repnjah tekom let 1911., 1912. in 1913. na Reki in v Vodicih ljudstvo s tem, da je hlinila Kristusovo trpljenje ter se v dozdevnem stanu zamaknjenosti polivala z živalsko krvjo, ter se kazala ljudem, kakor da bi sama kri prelivala, končno razprostirajoča vest, da poseduje sposobnost vedeževanja ter zamore povedati, s kakimi sredstvi je moč v vicah trpeče duše umrlih rešiti, v zmotu pripravila te ter s tem več osebam izvalila denar ali osebe pripravila, da so izdale denar za sv. maše v rešitev v vicah se nahajajočih duš sorodnikov. Zagovornik dr. Sabothy stavi še prej predlog naj psihijater dr. Robida preišče Johancino duševno stanje, ker je po svoji izpovedi padla Johanca nekako pred štirimi leti in se je močno pobila na glavi, kar ima baje zanjo slabe posledice. Državni pravdnik dr. Neuberger se protivi temu predlogu. Sodni senat predlog odkloni.

Po prebrani obtožnici vpraša predsednik sodnega dvora Johanco, če se čuti krivo. Johanca prizna. Nato začne pripovedovati v svoj zagovor sledeče:

Dne 12. maja 1905 sem prišla po posredovanju vodiškega župnika kot dekla k benediktincem v Reko. Leta 1910. pa so se naenkrat pokazali na mojem telesu čudni znaki. Večkrat se je namreč pripetilo, da je meni, če sem premišljevala o Jezusovem trpljenju, izstopila kri iz prs in glave, pri čemur mi je postalo tudi tako slabo, da sem bila skoraj nezavestna: to se je zgodilo v petkih in sredi, pač pa o tem nisem nikomur povedala ter sem šla k zdravniku dr. Socu na Sušak, kateri me je preiskal, na kar je dejal, da sem le histerična sicer pa zdrava. To, da mi je izstopila kri, je trajalo približno dve leti, na kar je pojenjalo ter mi je le še enkrat pred približno enim letom kri izstopila iz prs.

Pred približno dvema letoma sem zelo želela, da bi me v Reki preoblekli kot benediktinko; katero željo sem tudi izrazila sedaj že zamrli materi Jožefi. Le ta mi je dejala, da sem še preživa in da moram postati še bolj pobožna in pridna. Pristavila je tudi, naj gledam, da bodem tako pridna, kakor je bila Katarina Emmerich. Na moje vprašanje, kaj da je bilo s to Katarino Emmerich mi je pa mater Jožefa odgovorila, da se to lahko naredi. Podučila me je, naj si kupim tam, kjer živino koljejo, kri, potem pa se naj vležem v po-

delo in prepusti zaželjani prostor bolnici, ki hreneni po njem.

Tako sedi sedaj sama na svojih blazinah in teta ji streže. Noče, da bi se ji kdo približal in tudi ne govori in se ne smeje. Mlada je in zato ji je tako težko umreti!

Solnce se nagiba proti zatonu in osvežujoči hlad veje skozi drevje. V zlati zarji žare vrhovi gora in v daljavi rudeči nebo . . . polagoma ugašajoč strepetajo zadnji solčni žarki . . . Akšam se bliža!

Prva mora odhajati Hatiča, da jo ne zaloti hladna večerna sapa. Težko se loči od tega kraja, saj je lahko mogoče, da se nikdar več ne vrne tu sem, kamor je bila prišla še enkrat, dasiravno bolna, težko bolna. Je-li hotela vzeti tu slovo od sveta, ali je morda imela za to drug povod? . . . Ko sta se odpravljali na odhod, poskusila je varati svojo teto. Prosila jo je, naj gre še enkrat k Aley-beyhanum, da se ji ponovno zahvali za njeno ljubeznivost, ker ji je radovoljno odstopila ta prostor. Hatiča je tudi že prej, ko je bila še zdravo, vedno najbolj ljubila ta prostor. Komaj pa se je teta odstranila, ozrla se je Hatiča previdno, da se prepriča, ako jo nihče ne opazuje, ter hlastno vtaknila pod lubje debelega hrasta robec, v katerega je zavila kamenček . . . Kaj je to in komu je namenjeno?

Teta se je vrnila in ji pomagala vstati. Tako je šla, opirajoč se na svojo sorodnico, počasi skozi vrsto haremov. Pozdravljala je na desno in levo — vsakemu se je nasmehnila, a nje trepalnice se težile kolze . . .

Mlada je in vsled tega ji je težko umreti!

Dalje.

steljo, se naj premetavam, kakor da bi zelo trpela in med tem premetavanjem naj si noge in glavo polijem s krvjo. Tudi je dejala, naj vzamem škarje s seboj v posteljo in potem srjaco pod prsmi pristrizem, da bo tako izgledalo, kakor da bi bila na onem mestu prebodena.

S prva se mi je gnjusilo, se politi s krvjo, ker bi pa rada bila preoblečena kot benediktinka in sem si mislila, da bodem to dosegla s tem, kar mi je mati Jožefa nasvetovala, sem si pa kupila v reški klavnici kri in vse to enkrat sama poskusila v svoji sobi in sicer v navzočnosti matere Jožefe, katera mi je dala potrebna navodila. Ko sem videla, da stvar gre, sem pa začela praviti drugim dekletom, da čutim na svojem životu Jezusovo trpljenje. Ta vest se je razširila, nakar so ljudje začeli me obiskovati ter sem jim večkrat pokazala „čudež“. Pač pa ni bilo mnogo obiskovalcev, kajti ljudje v Reki niso hoteli verjeti temu „čudežu“. Tudi benediktinke niso verjele, in ko so slednjič začeli kapucini me obiskovati, so me pa benediktinke kar spodile iz službe, nakar sem se preselila v hišo hčera Marijine družbe v Reki, kjer sem tudi včasih pokazala ljudem „trpljenje“. Pripomnim, da sem nameravala, jenjati s tem „trpljenjem“, ko sem bila uvidela, da s tem svojega namena, priti k benediktinkam v samostan, ne morem doseči. To sem tudi povedala pri spovedi nekemu duhovniku v Senju, nakar mi je pa ta le dejal, da sedaj, ko je že toliko ljudi zvedelo o mojem „trpljenju“, ne smem jenjati, ker bi potem ljudje takoj zvedeli, da je bilo moje „trpljenje“ le sleparija. Očividno se je pa duhovnik bal kakega škandala, če bi se sleparija razkrila. Vsled teh duhovnikovih besedij se potem nisem upala jenjati ter sem svoje „trpljenje“ še naprej pokazala ljudem. Tega pa nikakor nisem storila v namenu ljudem kak denar izvabiti ter tudi nisem sprejela niti vinarja.

Ko je prišel po dunajskem evharističnem kongresu nadškof Stadler v Reko, je tudi on prišel in si ogledal moje „trpljenje“, pač pa „čudežu“ ni verjel, češ, da se take stvari na svetu ne gode. Tudi ljubljanski škof me je obiskal in videl o „trpljenju“ pač pa ničesar ni dejal. Čez nekaj časa prinesel mi je neki kapucinec nadškofa Stadlerja pismo z naročilom, naj nesem to pismo ljubljanskemu škofu v Ljubljano. Dne 17. decembra 1912 sem se potem s Stadlerjevim pismom peljala v Ljubljano k škofu, kateremu sem pismo izročila. Kaj da je stalo v tem pismu ne vem, pač pa mi je škof izročil drugo pismo z naročilom, naj je nesem k vodiškemu župniku. Ko sem s pismom prišla k vodiškemu župniku, mi je ta dejal, da bom sedaj nekaj časa pri njem ostala.

V prvih tednih moje navzočnosti v Vodicih „trpljenja“ nisem ponavljala, potem sem pa zopet začela „trpeti“. Mislija sem namreč, da če bode župnik pisal benediktinkam v Reko, da se je moje „trpljenje“ tudi pri njem ponavljalo, slednjič bodo benediktinke vendar verjele in me sprejele v svoj red. Sprva sem izvršila to „trpljenje“ brez krvi le s tem, da sem se v postelji premetavala, potem sem pa „trpljenja“ izvršila zopet s krvjo, katero sem si preskrbela po Mariji Punčuh in po moji sestri Mariji Serbenc, katerima sem rekla, da hočem napraviti klobase in jih poslati prijateljicam na

F. P.:

Novo leto.

Dalje.

Po teh besedah srepo pogleda v tla, težak vzdih se mu izvije iz prs in oko mu išče po blatu, kot da hoče v njem najti biser. Tiho zamišljeno gre poleg njega ona in žalosten je njen obraz. Spoznanje? Med njo in njim je zevajoče brezdnost in v njegovi globini se vlečejo temne sence, ki ognjusno stegajo svoje brezmerne roke nad skalovje. Iz temnih globin odmeva krohotačo očitanje: „Ti in on?“ Na eni strani teh strahu polnih globin je on in za njim je resnost in spoznanje, na drugi strani je ona, lahkoživo smejanje in svetoči vrtovi, tu in tam že posušeni. Drug ob drugem gresta, blizu sta si in daleč sta si. Zakaj ljubi ona tega bledega človeka? Jo li ne srečavajo povsod ljubezni, obljub polni pogledi, kateri se ji včasih morda še dopadejo? Že tisti večer, ko ga je srečala samotnega, mirnega na mirni ulici in ga v svoji lahkoživosti nagovorila in se nekoliko ponorčevala, že tisti večer je zapel njegov pogled njeno dušo in se ji globoko vsesal v prsa. Te resne, poniževalne in vendar tolažilne besede ji vedno zvane in njegove oči jo preganjajo, da skoči sredi spogledujoče se družbe in hiti v tiho ulico, da vidi njega samega. Nešteto krat je že sklenila, da ne sme več gledati njegovega spoznanja polnega obraza, da ne sme več iskati tolažbe v njegovih poniževalnih očeh, katere je v kljub bodeče resnice vzljubila bolj kot vse drugo, katero jo v svetih trenutkih navdaja z gnjusobo.

Mirno stopata drug poleg drugega in obema je cilj neznan. Cilj? Brezupna misel se polasti njegove duše in predrzni sklepi začrtavajo globo-

Reko. Enkrat sem pa kri kupila sama v Ljubljani v klavnici.

Po božiču 1912 me je pustil škof preiskati po dr. Dolšaku in dr. Ušeničniku, pred katerima sem kazala svoje „trpljenje“, pač pa sem si takrat le glavo in noge polila s krvjo, katero sem imela pri sebi v majhni steklenici pod odejo. Dr. Dolšak je dejal, da sem si najbrže nohte prekratko rezala, tako mi najbrže teče kri izpod nohtov, in da sem očividno histerična. Dr. Ušeničnik pa je rekel, da sem neumna.

Ponovno povdarjam, da vse to nisem storila, da bi ljudem izvabila denar ter mi je tudi župnik strogo prepovedal sprejeti kak denar. V župnišču tudi nisem vzela nobenega vinarja. Zunaj župnišča so mi pa ljudje včasih dali kako krono, da naj za nje molim, kar sem potem tudi storila. Na ta način sem vsega skupaj dobila k večjemu 100 K. Tudi župnik Žužek mi je včasih dal kako krono ter mi je tudi kupil stroj za nogavice plesti, pač pa je to dal iz lastnega nagiba, ne da bi ga bila za to prosila.

Zaslišane priče izpovedo, da jim je Johanca pravila, koliko imajo trpeti duše sorodnikov v vicah. Obljubila jim je, da jih reši, ako dajo gotove svote za „rozenkrance“ ali maše. Tako naprimer je izpovedala priča Marija Goljar:

Meni je umrl oče in vprašala sem Johanco, kaj je z njim na onem svetu. Johanca mi je odgovorila, da potrebuje moj oče za rešitev svoje duše 3000 rozenkrancev in 95 maš. Maše seveda po dve kroni. Johanca je menila dobiti na tanačin 190 kron. Goljar pa se ni posrečila.

Karakteristična je izpoved župnika Simona Žužeka iz Vodice:

Ko je mati osumljenke umrla l. 1905, izročila je na smrtni postelji svoje otroke, med njimi tudi osumljenko, moji oskrbi, nakar sem tudi v resnici skrbel, da sem za nje dobil kako službo. Po mojem posredovanju stopila je osumljenka pri Benediktinkah na Reki kot dekla ter sem dobival vedno o njej zelo dobra poročila. Pred Božičem lanskega leta pa se je naenkrat slišalo, da se kažejo v Reki na telesu osumljenke čudeži, in naš škof se je ogledal „trpljenje“ osumljenke. Škof mi je potem pisal, da je „trpljenje“ sam videl in mi je naročil, naj vzamem osumljenko k sebi v Vodice, da se ne bode v svojem „trpljenju“ po tujih hišah klatila. V resnici je prišla potem osumljenka nekega dne v spremstvu škofove nečakinje k meni, nakar sem jo sprejel v svojo hišo, istočasno sem pa pisal škofu, naj se da osumljenka po zdravnikih preiskati, da bom vedel vsaj, kaj sem vzel pod svojo streho. Peljal sem jo potem v Leonišče vsled zdravniške preiskave, po naročilu škofa pa sem jo potem moral peljati v škofijo, kjer jo je škof hotel pustiti preiskati po zdravniku dr. Dolšaku. Pri preiskavi nisem bil navzoč, pač pa mi je škof dne 18. januarja t. l. pismeno poročal, da jo je dr. Dolšak natančno preiskal in da v kljub krvavenju ni mogel najti nobenih ran. Istočasno mi je škof tudi pisal, naj jo vzamem nazaj, kar sem tudi storil. Začetkoma sem sam precej dvomil o nadnaravnosti osumljenkinega trpljenja, vsled tega pa, kar se mi je od strani škofa in osobito od strani več resnih in poštenih mož iz Reke poročalo, sem pa slednjič sam popolnoma verjel, da se tu gre za takozvano

kejšo potezo na blede obraz. Oko mu išče daljine, na prosto poljan, tako, kot je samo tam dofi v domovini, silijo njegove spone težke misli; temne, brezcutno zidovje pa zajema njihov polet in jih pobija k tlom. Na velikomestnem tlaku, v prahu velikomestne ulice naj srkajo njegove misli svežih sapic, da ne postanejo boljše? Oj, ti brezcutno zidovje! Ona in on. Da, nespameten bi bil trud, nespametno zidanje gradov na puhlo bodočnost, pa naj zatone tudi še marsikatero leto v večni kaos. Težka je njegova misel in težko mu lega na čelo. On, človek višjih stremiljenj, globokejšega čustvovanja in poleg njega ona — lahkoživka, ki pozna le ljubezen trenutka, katero potem zopet odpiha, kot penast mehurček, ki še nekaj časa plava po zraku in se naenkrat razpoči, da pade na tla samo kaplja in se pomeša z blatom v blato. Pisanega mehurčka pa več ni. Za njim je mladost, spoznanja polna, okinčana s krono trpljenja, tiho plakajoča in globoko zaprta v dnu prsi, a za njo? Življenje polno smehu in uživanja! Pa naj si zida na trenutno ljubezen svojo bodočnost, pa naj spreobrne s krščansko molitvijo osivelega, zagriženega mohamedanca, ki pozna vero, a svojo, ki pozna nebo, a svoje. Neoč so ljudje zamorca namazali s kredo in rekli so si, da so mu spremlili prirojeno barvo. Oj, malo naivni so bili!

Belo čelo mu leže globoko na prsi. Rahel potrepljaj nežne roke, ga prebudi iz misli. Pogleda ji y oči. So to res Helenine oči, te resne, te trpljenja polne oči? Zaupljivo ga pogleda ona in trdo prime njegovo roko, katero čez nekaj časa izpusti. Premaguje se, njegov bodreč pogled jo naposled ojunači in s trepajočim glasom prične:

„stigmata“. V tej svoji veri me je podpirala okolnost, da se je mnogo od tega, kar sem bil čital o teh „stigmata“, tudi pokazalo pri osumljenki, ki je tudi bila sicer precej pridna in marljiva in je sploh cel dan molila.

Ker pa je postal naval ljudi prevelik, sem osumljenko dal v posebno sobo s posebno postrežnico. Istočasno sem pa tako osumljenki kakor tudi mojim uslužbencem strogo prepovedal od ljudi jemati denar ter osumljenka tudi v moji navzočnosti denarja nikdar vzela ni kakor tudi jaz za njo niti vinarja vzel nisem. Tudi nikdar nisem slišal, da bi osumljenka vzela kak denar, pač pa sem bil navzoč, ko je osumljenka denar, ki se ji je ponujal, odklonila. Tudi v moji navzočnosti ljudem nikdar ni ničesar povedala o njihovih ranjkih ter tudi nikdar naročila, naj plačajo za maše. Če je v resnici kaj takega storila, je morala storiti v moji nenavzočnosti.

Kako da je osumljenka izvršila sleparijo, ne vem, kajti jaz niti nje, niti postelje nisem nikdar preiskal ter mi tudi ni znano, na kak način si je osumljenka preskrbovala kri.

Po mojem mnenju pa osumljenki ni šlo na to, da bi bila ljudem izvabljala denar, pač se mi pa zdi, da gre tu za slučaj hysterije.

Sleparijo je konečno odkril dr. Valjavec. Obiskal je Johanco. Stopil je k njeni postelji in hitro vzdignil odejo, nakar je zapazil, da ima osumljenka med nogami neko črno steklenico. V tem hipu, ko jo je odkril, je postala osumljenka zavedna in zgrabila je za steklenico. Ko je zahteval to steklenico, je dejala, da je v tej steklenici nabrala kri, da bi jo nesla potem na pokopališče. Steklenice pa ni hotela izročiti, tako da jo je moral s silo iztrgati. Ker je bil prepričan, da mora imeti še kako drugo orodje pri sebi v postelji, je pa vstala in bežala v sosednjo sobo, pri čemer je izgubila dva ključa, ki jih je pobral ter odklenil z enim teh ključev v sobi stoječo omaro, v kateri je našel več takih črnih steklenic, prepričal se je, da je bila v oni steklenici, katero je našel v postelji, v resnici kri.

Ko je osumljenka bežala v sosednjo sobo, se je slišalo, da je morala imeti pod srajco nekaj železnega. Bržčas so to bile škarje in veriga. Na rokah osumljenke so se namreč pri njenih napadih pokazala znamenja neke veržice, s škarjami pa si je očitno sama napravila odprtine v srajci in nogavicah.

Sodni dvor je obsodil Johanco Jerovšek, ki je kriva hudodelstva goljufigije in poskusa goljufigije na deset mesecev težke ječe. Všteje se ji v kazen preiskovalni zapor od 24. oktobra pretečenega leta.

POLITIČNI PREGLED.

Gospodka zbornica.

Kakor poročamo že na drugem mestu, je prišla gospodka zbornica v navskrižje s poslansko zbornico in to v vprašanju povišanja osebne dohodnine. Gosposki zbornici ni bil sklep poslanske zbornice vsuč in predružačila je zakon o osebni dohodnini popolnoma po svoje.

Kakor znano je vlada pred letom dni prišla s predlogo „malega finančnega načrta“, ki je vsebovala med drugim tudi povišanje osebne dohodnine. Poslanska zbornica, oziroma finančni odsek, je nato celo leto obravnaval o tem finančnem načrtu in zbornica je sprejela naposled zakon o osebni dohodnini, kakor ga je sklenil nje finančni odsek. Socijalisti so predlagali v tem odseku takozvani eksistenčni minimum z 1600 kronami, dočim je pustil finančni odsek ta minimum v dosedanji višini 1200 kron. Pri glasovanju v poslanski zbornici pa je bil sprejet socijalistični eksistenčni minimum z 1600 kronami. Dalje je sprejela poslanska zbornica samski davek in takozvani vpogled v trgovske knjige, kadar je davčna oblast v dvomu, je li davčni obvezanec res pravično napovedal svoje dohodke.

Gospodka zbornica je pa ta zakon spremenila po svoje. Predvsem je odklonila povišanje eksistenčnega minimuma, ter sprejela postavko po 1200 kron. Dalje je premenila sklep poslanske zbornice, da se začne povišanje osebne dohodnine šele pri visokosti iste od 10.000 kron dalje. Tudi tu je šla gospodka zbornica preko volje poslanske zbornice in sklenila povišanje že pri eksistenčnem minimumu 1200 kron. Temeljito je gospodka zbornica spremenila tudi samski davek. Po sklepu poslanske zbornice ima ta davek plačati vsakdo, je li samec ali oženjen, ali vdovec, če nima skrbeti vsaj za dve osebi. Tudi oni oženjeni bi ga moral plačati, ki ima več otrok, a se isti sami preskrbujejo. Kdor ima skrbeti sam zase, naj bi plačal 15 odstotkov od osebne dohodnine; kdor skrbi za eno osebo, naj bi plačal 10 odstotkov, kdor pa nima višjega dohodka, kot 2400 kron, bi ne plačal sploh nič samskega davka. Gosposka zbornica pa hoče oprostiti sploh vse one samskega davka, ki ne zaslužijo nad 4800 kron letno. Oženjeni naj bi bili popolnoma oproščeni, pa če bi imeli še toliko dohodkov, vdovec, ki nimajo otrok, naj bi ta davek plačale šele tedaj, če presega njih dohodek 10.000 kron. Dalje naj bi plačale ta davek le one osebe, ki so nad 30 let stare in brez otrok. Pri dohodkih

od 4800 do 20.000 kron naj bi ta davek znašal 10 odstotkov osebne dohodnine, pri dohodkih nad 20.000 kron 15 odstotkov. Kdor pa bi podpiral starše, sestro ali brata, nečaka ali nečakinjo ali ločeno ženo, z več kot šestinko svojih dohodkov, bi bil oproščen samskega davka.

Predružačila je gospodka zbornica tudi določbe glede vpogleda v trgovske knjige. Po sklepih poslanske zbornice lahko zahteva davčna oblast prepise bilančnega in kapitalnega izkaza, dalje izkaza o izgubi in dobičku in posamezne izkaze o izdatkih in dohodkih. Vzklicna komisija pa ne sme zahtevati, da predloži davčni obvezanec zaznamke odjemalcev, fabrikacijske in kalkulacijske knjige, kakor tudi zapiske o svojem domačem gospodarstvu.

Ta predlog gosposke zbornice so najbolj zagovarjali grof Goeb žalostnega spomina, ki je kot namestnik v Trstu pustil streljati v delavstvo. Za njim se je brusil jezik grof Pininski nekdanji namestnik v Galiciji, ki vleče prvič masno penzijo, dalje pa še dobiva premije za kuhanje žganja. Tretji je bil P l e n e r. Mož je predsednik najvišjega računskega dvora ter ima prav čedno plačo. Proti je govoril le grof Pace, ki je bil svoječasno sekcijski šef v notranjem ministrstvu, ter pozna našo upravo. Ta od gosposke zbornice sestavljeni zakon je nato zopet obravnavala poslanska zbornica, ter se, žal, udala o vprašanju eksistenčnega minimuma (proti eksistenčnemu minimumu je glasoval med drugimi tudi veliki demokrat deželni glavar in načelnik S. L. S. dr. Ivan Šušteršič) vse druge predloge pa je odklonila ter vrnila zakon zopet gosposki zbornici. Tamkaj pa kuhajo sedaj jezo in nečejo vzeti ta zakon v pretres ter so predlagali izvolitev mešane komisije. Da v to niso niti najmanj upravičeni, je več kot gotovo. § 11 poslovnika pravi namreč izrecno, da se sme sklicati taka komisija le tedaj, ako se obe zakonodajni zbornici ne moreta po dvakratnem sklepanju zediniti na nujni vladni predlog, ki se ne more odlašati do prihodnjega zasedanja. Take skupne konference so se vršile dosedaj trikrat in sicer leta 1864, 1879 in 1892. Ne samo, da zbornici nista še dvakrat obravnavale stvar, tudi določba števila članov bo lahko delala gosposki zbornici sitnosti. To bo pa tembolj upravičljivo, ker se gospodom ne gre za stvar, ampak za to, da pokažejo moč. To pa si poslanska zbornica, ki je bila izvoljena na podlagi občje volilne pravice, ne sme in tudi ne bo pustila dopasti in prav lahko se zgodi, da se bo gosposka zbornica v prihodnje sploh izločila pri zakonih o davkih.

Kardinali in škofje naj spravljajo svoje oporoke v Rimu.

Kardinal Merry del Val je po naročilu papeža pisal vsem kardinalom in škofom, da naj svoje oporoke spravljajo pri notarijatu svete stolice. To pa radi tega, da ne bi pozneje nastali kaki spori o pravilnosti teh oporok. Tudi se jih opozarja, da ne sestavijo kakih tajnih dokumentov, kar bi kasneje škodovalo cerkvi na ugledu.

Povod temu sklepu svete stolice, je dala oporoke kardinala Rampolle, ki je nedavno tega umrl in za katerega oporoke se kregata dve ženski, ki se smatrata za dediče. Prva je ločena žena vojvode Campobello, ki je rodom kneginja Altieri, druga pa je sestra kardinala Rampolle, grofica Perrana, vdovela vojvodinja Campobello in tašča kneginje Altieri. Za izvršitelja svoje oporoke je imenoval Rampolla kardinala Puccinellija, katerega pa je kratko pred smrtjo Rampolle zadela kap in se mu še sedaj ne upajo povedati o smrti kardinala Rampolle.

Vrnitev avstro-ogrskoske posadke.

Dne 2. januarja se je vrnila avstro-ogrška posadka, ki je štel 1000 mož in ki je imela nalogo štiti mednarodno komisijo za določbo mej nove Albanije. Komisija je morala prenehati z delom, ker je nastopila v Albaniji huda zima. Posadka spremi spomladi zopet to komisijo v severno Albanijo.

Enver-bej — vojni minister.

Sedanji turški vojni minister Izzet paša je demisioniral. Na njegovo mesto je sultan imenoval Enver-beja, znanega mladoturškega hujskača. Znano je, da je bil svoječasno glavni povzročitelj mladoturške revolucije in prvi svetovalec Mahmud Šefket paše, ki je premagal hamidsko reakcijo. Tudi pri padcu Kiamil paše je bil soudeležen ter je pri tej priložnosti ali sam ustrelil ali ustreliti pustil Nisam pašo, ter tako pomagal Mahmud Šefket Paši do popolne moči. Duša je bil tudi revoluciji proti Bolgariji ter podvzel korake, ki bi ga bili in ž njim ves mladoturški režim pokopali, da ne bi bili Bolgari tirali tako bedasto politiko. Na čelu turške vojske je zopet zavzel Odrin in lastnorčno razprostrl zastavo preroka na mošeji. Očividno misli tudi sedaj spretno porabiti bolgarsko sovraštvu proti Grški. Njegovo imenovanje za vojnega ministra ni torej nič kaj prida. Znamenje za mir na Balkanu.

Rusija prepove objavljanje vsakršnih vojaških odredb.

Ministrski svet je sklenil, da prepove, oziraje se na zakon o vohunstvu iz leta 1912 sledeče

objave po časnikih: Poročila o projektiranih ali že dovršenih premembah v oboroženju armade in mornarice, o formiranju novih vojaških kadrov in o oboroženju vojnih ladij, ki se še grade, ali takih, ki se jih bo gradilo, ali onih, ki se nahajajo v popravi. Dalje o množini streljiva in drugih zalog za slučaj vojne, o pomenu utrdb in vojnih pristanov ter tam se vršičih del. O vojaških vajah armade in mornarice, o poskusni mobilizaciji, osobito v obmejnih krajih. O odpustu vojaških šarž in vpklicanju rezervistov ter na dopustu se nahajajočih. O neodpustu dosluženi vojaških oseb v rezervo, o dislokaciji čet ob meji in o koncentraciji trgovskih in vojnih ladij. Istotako je ministrski svet odobril odredbo vojnega ministrstva, da je vsako zrakovplovstvo čez zapadno mejo prepovedano.

Narodno-gospodarstvo.

Tržne cene

na tedenski semenj v Kranju, dne 5. jan. 1914

Pšenica	100 kg	K	22.—
Rž	" "	"	18.—
Ječmen	" "	"	17.—
Oves	" "	"	16.—
Koruza rdeča	" "	"	19:50
Koruza rumena	" "	"	17:50
Koruza nova	" "	"	15.—
Ajda	" "	"	22.—
Proso	" "	"	19.—
Deteljno seme	" "	"	180.—
Fižol ribničan	" "	"	28.—
Fižol koks	" "	"	30.—
Fižol mandolan	" "	"	26.—
Leča	" "	"	20.—
Pšeno	" "	"	30.—
Ješprenj	" "	"	28.—
Krompir	" "	"	4.—
Mleko 1 l	" "	"	—20
Surovo maslo 1 kg	" "	"	3:50
Maslo 1 "	" "	"	3.—
Govedina I.	1 "	"	1:68
Govedina II.	1 "	"	1:60
Teletna I.	1 "	"	2.—
Teletna II.	1 "	"	1:80
Svinjina I.	1 "	"	2.—
Svinjina II.	1 "	"	1:80
Prekajena svinjina I. 1 kg	" "	"	2:20
Prekajena svinjina II. 1 "	" "	"	2.—
Slanina I.	1 "	"	2.—
Slanina II.	1 "	"	1:70
Jajca 9 kom.	" "	"	—80

Na tedenski semenj v Kranju, dne 5. januarja 1914 se je prigralo: 138 glav domače govede, 0 glav bosanske govede, 0 glav hrvaške govede, 3 teleta, 22 prešičev, 0 ovac. — Od prignane živine je bilo za mesarja: 105 glav domače govede, 0 glav bosanske govede, 22 prešičev. — Cena od 1 kg žive teže 80 v za pitane vole, 74—78 v za srednje pitane vole, 68—70 v za nič pitane vole, 0 v za bosansko (hrvaško) goved, K 0:96 za teleta, K 1:12 za prešiče pitane, K — za prešiče za rejo.

DOPISI.

Iz Tržiča.

Nič odgovora! V predzadnji številki Vasega cenj. lista smo malo opisali delovanje naših klerikalnih prijateljev. Pričakovali smo, da se bo vrgel farovž z njemu lastno divjostjo po članku, ga raztrgal in vsaj poskušal ovreči trditvo z lažmi. Pa nič! Na vsa očitanja ni bilo nič drugega kakor kratak odgovor v „Slovincu“, v katerem dopisnik pogreva staro trditve, da so pri zadnjih volitvah volili Nemci z naprednjaki, in par psov o „surovostih“. Na prvo trditve ne bomo veliko odgovarjali, ker smo že zadnjič zadostno pojasnili gospodarski moment, ki je uplival na naše Nemce, da so volili naprednega kandidata in ne klerikalnega. Povdarjamo pa še enkrat, da se naša stranka niti polovico toliko ni pehala za nemškimi glasovi, kakor farovška, ki je na pol mrtvega nemškega volilca pretirala na volišče, da je oddal svoj glas Gregoriču. Bil je to Bathelt, ki je tako srečno prijedral iz nemškega nacionalizma v klerikalno črnilo. Pač pa bi imeli precej odgovarjati na poglavje o „surovostih“. Navedli bomo samo par dejstev, in naše občinstvo naj potem samo sodi, kje imajo surovosti svoje leglo. Bilo je na dan po dokončanih volitvah, ko je stopil na oder v katoliškem domn duhovnik in sramotil svoje nasprotnike na nečuven način. Seveda so poslušalci smatrali njegova izvajanja za dovtype, ali kakšni so bili ti dovtype, si lahko vsakdo predstavlja, če pomisli, da je bilo to po volitvah, in da je bil duhovnik zmage pijan. Ali vkljub temu, da so zmagali v Tržiču, trla jih je jeza, nad tako majhno večino, da so računali na 90—95 glasov za Gregoriča. Ali sramotenje ljudi, ki danes žive med nami, pa jih vsak vetrič lahko pihne iz Tržiča, nas pušča popolnoma hladnokrvne. Pač pa bi želeli, da bi ti ljudje, če se že res štejejo med izobraženstvo, malo bolje preskrbeli za omiko med njihovimi pristaši. Pa kakor ne moreš zahtevati

Kanibali pojedli nemške raziskovalce. Iz Neu-Mecklenburga na Bismarkovem arhipelu poročajo, da je prišlo iz Brišbana poročilo, da so Kanibali pobili in pojedli nemškega raziskovalca dr. Deiningerja in še več drugih Nemcev, ki so raziskovali arhipelj. Ravnotako so storili s 14 domačini, ki so spremljali dr. Deiningerja.

Konec bikoborca. Iz Madrida poročajo: Eden najbolj znanih bikoborcev Padilla se je pred par dnevi ustrelil v nekem hotelu. V njegovi družbi je bilo dekle iz najuglednejših madridskih krogov. Ta je izjavila, da jo je Padilla pozval, naj skupno z njim umrje, vendar pa ni imela poguma. Govori se, da se je Padilla ustrelil, ker je bil finančno popolnoma ruiniran.

Grozen slučaj. Veleindustrijalec B. je stal pri telefonu v svoji zasebni pisarni ter hotel ravnokar prositi za sposojitev, ko zasliši drug pogovor. Slišal je na ta način zabavo dveh borziancev, iz katere je posnel, da je izgubil vse svoje premoženje. Že se je hotel vmešati v pogovor, pa ni mogel izpregovoriti besede. Sedel je pri pisalni mizi, pa se ni mogel ganiti. Vsled stalnega zvonjenja so prišli pisarniški nastavljenici, toda njihov šef jim ni mogel pojasniti stvari. Kazal je edinole na usta in pa na aparat, katerega slušalo je še vedno držal v roki. Poklicali so zdravnika, ki je dal prenesti bolnika v sanatorij.

Domače zdravilo. Severoameriški predsednik Garfield si je napisal naslednji recept po katerem se je po možnosti ravnal. Ker je to eno največjih zdravil in ni potreba iti niti v lekarno, priobčujemo ga tudi mi svojim bralcem. Recept se glasi: 1. Ne odlašaj na jutri, kar storiš lahko danes. 2. Kar storiš lahko sam, ne odlagaj drugim. 3. Ne razpolagaj z denarjem, katerega še nimaš. 4. Ne kupuj nepotrebnih stvari, samo ker so poceni. 5. Napuh je včasih dražji, kot lakota, žeja in mraz. 6. Jej in pij rajši premalo kot preveč. 7. Nič ni pretežko, kar rad narediš. 8. Ogleduj vse od dobre strani. 9. Ne skrbi predčasno. 10. Kadar si jezen, šteje do deset, predno govoriš, ako si pa hudo jezen, šteje do sto.

Tri sestre detomorilke — trojni detomor. V Solnogradu se je završila porotna obravnava, ki je odkrila strašno sliko iz življenja treh sestra. Te ženske Barbara, Rosina in Ivana Krieger so ljubile, rodile in morile. Celo zadevo je razkrila 13letna hčerka sestre Ivane, katero je mati neumiljeno pretepala. Dekle je pobegnilo od doma in povedalo neki ženski, da sta njeni teti umorili dva otroka. Preiskava je dognala sledeče: Leta 1904. je porodila sestra Ivana, mati od pobege deklice, sina. Dva dni po porodu je njena sestra Rosina sporazumno z materjo in v pričo nje otroka zadušila. Mrliški oglednik, neki mizar, je konstatiral naravno smrt in otroka so pokopali. Poldrugo leto za tem je porodila Barbara tudi dečka. O očetju od otroka je vedela samo toliko, da mu je ime Šimen. Tega otroka sta zadušili sporazumno z njo njeni sestri. Tudi ta umor so sestre prekrile. Lansko leto pa je porodila in sicer v hlevu tretja sestra Barbara. Njo in otroka je prenesla Rosina, katero je poklicala 13letna hči Ivane v sobo, kjer je vpricho matere zadušila otroka na ta način, da mu je zamašila z robcem usta. Tega otroka so pokopale sestre v kleti in so priredile bogato večerjo. Barbara Krieger je po ovadbi znorela in oddali so jo po daljšem opazovanju v blaznico. Njena bolezen je neozdravljiva. Rosina je bolj slabe pameti, vendar odgovorna za svoja dejanja. Pri tretji sestri Ivani so konstatirali zdravniki sifilis in slaboumnost, vendar pa je toliko zavedna, da ve kaj dela. Sestri sta vse umore priznali. Porotniki so potrdili z 10 glasovi vprašanje glede umora. Rosina je bila obsojena na smrt, Ivana pa je bila oproščena, ker so porotniki tudi vprašanje glede popolne zmedenosti misli ob času dejanja potrdili.

Zahvala.

Podpisani odbor izreka tem potom vsem, ki so pripomogli v kakršnemkoli oziru, da je naš plesni venček tako krasno uspel, svojo najtoplejšo zahvalo. V prvi vrsti se pa še posebno zahvaljuje cenjenim gospodičnam, katere so pod vodstvom gospe Ivanke Rakovc in gospodične Pavle Bidovc, tako pridno pomagale pri posameznih šotorih. Zahvaljuje se nadalje slavnemu telovadnemu društvu „Sokol“ za brezplačno prepustitev prostorov, kakor tudi gg. godcem za njihov trud pri dekoriranju dvorane in drugih prostorov.

Odbor društva „Godba prostovoljne požarne brambe v Kranju“ dne 8. januarja 1914.

Franc Holzhaecker,
predsednik.

Janko Sajovic,
tajnik.

Važno za vse one, ki pijejo čaj. V lastnem interesu vsakega, kdor pije ter ljubi skodelico okusnega čaja je, da poizkusi enkrat slovito znamko „U. K. Teas,“ United Kingdom Tea Company, London, kralj. angl. dvorna dobavitelja, dobavitelja princa waleškega ter nešteti hotelov. Po direktnem nakupu v Indiji, je United Kingdom Tea Company v stanu izbrano blago dobaviti. Električne naprave te tvrdke v Londonu so največje te vrste v Evropi. Melanže se sestavljajo z največjo opreznostjo in strokovnem znanju ter odgovarjajo docela željam glede okusa in dišave. Kot specialiteto se priporoča „Kingdom melanžo“, ki je vpepljana pri angleškem dvoru v Birminghamu in Windzorju in pri najvišji aristokraciji. Depoziterja te znamke čaja gg. Peter Majdič, „Merkur“ in Franc Dolenz v Kranju sta pripravljena, na željo poslati poizkušnje gratis in franko.

Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev

J. Rozman :: Kranj

I. Denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarno-varno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.

IV. Promet z nepremičninami in podjetji: Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komercijelne zadeve: Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah. Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago.

120 52-20

18 2-1

Vinski sodi

še v dobrem stanu se prodajo pri Verbenu (v kotu) v Kranju št. 148.

WOTAN-ŽARNICE

najboljša kakovost, katere rabijo najmanj toka ter se dobijo za 10, 16, 25, 32 in 50 sveč po

K 1:46

pri tvrdki IVAN SAVNIK, Kranj, trgovina z manufakturnim in galanterijskim blagom na drobno in debelo.

Strok. društvo strojarskih pomočnikov

priredi

5

plesni venček

dne 1. svečana 1914 ob 8. zvečer v prostorih g. Kuralta v Kranju.

Kino J. Nadišar

Vsako soboto in nedeljo predstave.

Nov spored!

157-8

Odda se Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritliklinami

za 1. februar 1914.

Podatki pri upravnistvu tega lista.

Glavna zaloga pri Peter Majdiču Merkur, in Franc Dolenzu v Kranju.

POZOR!

14 2 Dobe se vsak postni dan

različne sveže morske ribe.

Naročila se naj vsaj 3 dni prej vpošljejo. Dobe se tudi navodila za pripravo istih, izvod 20 h.

Franc Dolenz, Kranj

Naznanilo.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem otvoril

iz renomirane

zalogo piva

Pivovarne Göss

v Kranju,

Kokriško predmestje (Zeballova vila.)

Svetovni sloves piva ter točna in kulantna postrežba dajeta mi upanje, da se gg. gostilničarji pridružijo v krog zadovoljnih odjemalcev in nudijo cenjenim gostom prvovrstno pijačo.

Priporočujoč se za obila naročila

z odličnim spoštovanjem

Fran Sitar

zastopnik Gössove pivovarne.

162 5-5

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranine vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

2

RUDOLF RUS

urar in trgovec

poleg lekarne v Kranju.

Ustanovljeno leta 1885.

Prva in največja za-
loga ur, zlatnine in
srebrnine. — Vsake
vrste ščipalniki in
očala. Ročne in žepne električne svetilke.

Najnižje cene brez konkurence. Geniki zastoj in poštnine prosti.

M. Rant - Kranj

trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom

Trbovljski in češki premog.

Nakup suhih gob in deželnih pridelkov.

Kolodvorska restavracija

priporoča

vedno sveže Budjeviško pivo
ter pristna vina in dobro kuhinjo

Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vizitke, poročna naznanila, zavitke, pisma,
račune, bolete, jukste, vabila, lepaki, posmrtnice,
cirkularji, troškovniki, letaki, trgovske karte,
knjige v vseh velikostih, brošure, časopisi ter vsa v to stroko spadajoča dela.

Previdni

kolesar lahko prihrani mnogo časa in denarja, ako v zimski seziji pusti svoje kolo po strokovnjaku preiskati.

Ne zamudite toraj vposlati svoje kolo v pregled podpisani terdki, ki bo delo ob najnižji ceni, strogo solidno in v najkrajšem času strokovnjaško dovršila.

Vsako pri nas popravljeno kolo se na željo brezplačno hrani do spomladi v naših nalašč za to primernih prostorih.

Karel Čamernik & Co.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. Mehanična delavnica in garaža.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.

Ivan Levičnik
 urar in trgovec v Kranju
 Velika zaloga
 ur, zlatnine in srebrnine
 Optični predmeti
 Najcenejša prilika za nakup
ženinom in nevestam.
 Cene brez konkurence
 Postrežba
 solidna.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
dr. Edv. Globočnik
 okrožni zdravnik in zobozdravnik in
Fr. Holzacker
 konc. zobotehnik
v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža,
 je slavnemu občinstvu vsak delavni
 dan od 8. ure zjutraj do 5. ure po-
 poldne in ob nedeljah od pol 8. ure
 zjutraj do 11. ure dopoldne, izven ve-
 likih praznikov na razpolago.

Vsaki dan zvečer

KONCERT
 Kavarna-Zvezda
 Paganini-
 orkestrion

Vinotoč in zajutrkovalnica

16 52-1

Zdravko Krajnc, Kranj

Trgovina delikates, špecerije in deželnih pridelkov.

ženinom!

Najstarejša
 trgovina

Ferd. Sajovic
 v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča svojo bogato zalogo vedno najnovejšega in
 najboljšega manufakturnega blaga. Posebno se priporoča

ženinom in nevestam

za nakup bal

ker ima v tem blagu največjo izbero.

Najbolj varno naložen denar v celem
 političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad
 (lastno premoženje) nad
325.000 kron.

Hranilnica posoja na zemljišča po $5\frac{1}{2}\%$ na leto
 in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer
 dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača poso-
 jilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsa-
 kega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1912. je bilo
 stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
 : **nad 4 milijone kron.** :

4 $\frac{1}{2}$ %
 brez odbitka rentne-
 ga davka, katerega
 plačuje hranilnica iz
 lastnega. Narasle in
 nedvignjene vložne
 obresti pripisuje h ka-
 pitalu vsakega pol leta
 — to je dne 30. junija
 in dne 31. decembra
 — ne da bi bilo treba
 vlagateljem se zgla-
 šati radi tega pri hra-
 nilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg
 lastnega rezervnega zaklada mestna občina
 Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso
 svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge
 res varne, priča zlasti to:

**da vlagajo v to hranilnico tudi so-
 dišča denar mladoletnih otrok in
 varovancev ter župnišča cerkven
 denar.**

Ta najstarejši denarni
 zavod v **Kranju**

uraduje na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do
 4. ure popoldne.